

Ärendenummer
TRV 2021/65276
Motpartens ärendenummer
TSF 2020-144

Dokumentdatum
2021-07-01

Transportstyrelsen
Väg och järnväg
vag@transportstyrelsen.se

Kopia till:
Diariet
Webb-och projektstöd

Svar på remiss gällande förslag om Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om taxiförarlegitimation, prov i yrkeskunnande för taxitrafik och prov i yrkeskunnande för yrkesmässig trafik

Yttrande

Trafikverket Förarprov är positiva till förslaget i sin helhet. Transportstyrelsen har gjort ett bra arbete med att slå samman befintliga föreskrifter. Dessutom har kunskapsområden förtydligats och förarprovsprocessen i många delar förenklats. Här vill Trafikverket Förarprov särskilt lyfta fram de förändringar som gäller delproven i yrkeskunnande för yrkesmässig trafik, att kartprovet utgår som delprov i yrkeskunnande för taxiförarlegitimation samt förändringar gällande automatväxlad personbil vid körprovet för taxiförarlegitimation.

Trafikverket Förarprov har också en del synpunkter på förändringarna som vi vill lyfta fram. Synpunkterna gäller förändringar som är gemensamma för alla föreskrifter, föreskrifter om taxiförarlegitimation samt föreskrifter om prov i yrkeskunnande för taxitrafik. Trafikverket Förarprov vill särskilt understryka följande synpunkter:

- Trafikverket Förarprov anser att det ska utgöra hinder för prov om en provdeltagare motsätter sig att placera personliga tillhörigheter på anvisad plats.
- Delprov 1 i yrkeskunnande för taxiförarlegitimation bör förkortas till 50 minuter och innehålla 70 frågor (varav fem testfrågor).
- Trafikverket Förarprov anser att det även vid förnyelse av taxiförarlegitimation ska vara obligatoriskt för provtagare att fotografera sig hos Trafikverket Förarprov.

En detaljerad beskrivning av Trafikverket Förarprovs synpunkter följer nedan.

Gemensamt för alla föreskrifter

Personliga tillhörigheter

Enligt förslaget ska provdeltagaren i samband med prov placera väskor och andra personliga tillhörigheter på den plats som provförrättaren anvisar. Det framgår däremot inte att det skulle utgöra ett hinder för prov om provdeltagaren motsätter sig detta. Kravet på provdeltagaren att placera personliga tillhörigheter på anvisad

Trafikverket
781 89 Borlänge
Besöksadress: Röda vägen 1

Texttelefon: 010-123 50 50
Telefon: 0771 - 921 921
trafikverket@trafikverket.se
www.trafikverket.se

Julia Andrén
Resultatenhet Förarprov
Verksamhetsutveckling och förvaltning
Ledningsstöd
010-123 80 55
julia.andren@trafikverket.se

Ärendenummer
TRV 2021/65276
Motpartens ärendenummer
TSF 2020-144

Dokumentdatum
2021-07-01

plats riskerar att bli fruktlöst om Trafikverket Förarprov inte kan meddela hinder för prov. Vi anser därför att Transportstyrelsen ska lägga till denna punkt under avsnitt om *Hinder för prov* i samtliga föreskrifter.

Förlängd provtid

Möjligheten finns redan idag att ansöka till Trafikverket Förarprov om och beviljas förlängd provtid. Föreslagna förändringar innebär däremot ett förtydligande gentemot kund i och med att förlängd provtid lyfts fram i de aktuella föreskrifterna. Trafikverket Förarprov är för detta i sak. Däremot ser vi att ett förtydligande kan leda till att fler kunder ansöker om och beviljas förlängd provtid. I praktiken innebär de föreslagna förändringarna för Trafikverket Förarprov att de förlängda provpassen på 180 minuter kommer att öka, särskild i och med att delprov 1 för prov i yrkeskunnande för taxiförarlegitimation har en föreslagen tid om 120 minuter (180 minuter vid förlängd provtid). Provpas om 180 minuter finns idag, men i väldigt liten utsträckning. Dessa provpass kräver särskild planering och i praktiken har vi svårt att erbjuda dessa pass i stor utsträckning.

Föreskrifter om taxiförarlegitimation

Antal frågor i delprov 1

Trafikverket Förarprov tycker det är ett bra förslag att ta bort nuvarande prov om kartkunskap och att istället inkludera ämnesområdet navigering i det som enligt förslaget kommer att utgöra delprov ett. Förutsättningar finns för att mer renodlat mäta förarens kunskaper inom de viktiga områdena i provet. Vi har däremot synpunkter på dels antalet frågor som föreslås och dels den viktning Transportstyrelsen gjort inom de olika ämnesområdena.

Delprov 1 om säkerhet och beteende kommer att utgöras av ett kortfrågeprov där provtagaren ska svara på ingående frågor för inlärd kunskap. Att ha så många som 88 frågor är en stor ökning av uppgifter jämfört med det prov som idag utgör delprov två. Det motsvarar heller inget prov som Trafikverket Förarprov erbjuder idag. Forskning inom pedagogiska mätningar och vedertagen praxis som används i samtliga prov som Trafikverket Förarprov erbjuder, visar att innehåll av antal uppgifter för ett kortfrågeprov bör ligga på max 70 uppgifter. Genom att enligt förslaget öka antalet frågor till 88 frågor ser vi en risk i att andra egenskaper än just kunskapsmätning inom provets ämnesområden kan komma att påverka provtagarens resultat. Med så många frågor kan istället provtagarens koncentrationsförmåga och läsförståelse bli direkt avgörande för resultatet.

I Transportstyrelsens konsekvensutredning lyfts fusket vid prov för taxiförarlegitimation. Särskilt nämns fusk där en person anlitas för att göra provet i en annan persons ställe. Det vanligaste sättet att fuska på i dag (oavsett typ av prov) är genom att provtagaren får hjälp av en utomstående med att besvara frågorna i provet med hjälp av teknisk utrustning. Genom att öka antalet frågor finns en risk att denna typ av fusk ökar då provet kan bli "svårare" för den enskilde som då kan anse sig ha ett större behov av sådan otillbörlig hjälp.

Trafikverket Förarprov har även svårt att se varför Transportstyrelsen valt att vikta antalet frågor så som föreslaget. Förutom förändringar avseende ämnesområdena *navigering* och *bemötande* motiveras inte den föreslagna viktningen. Exempelvis föreslås *säkerhet* och *miljö* ha samma antal frågor. Förslaget kontra hur det ser ut i dagens prov innebär att miljöfrågor ökar med sex frågor, säkerhet ökar endast med två frågor.

Trafikverket
781 89 Borlänge
Besöksadress: Röda vägen 1

Texttelefon: 010-123 50 50
Telefon: 0771 - 921 921
trafikverket@trafikverket.se
www.trafikverket.se

Julia Andrén
Resultatenhet Förarprov
Verksamhetsutveckling och förvaltning
Ledningsstöd
010-123 80 55
julia.andren@trafikverket.se

Ärendenummer
TRV 2021/65276
Motpartens ärendenummer
TSF 2020-144

Dokumentdatum
2021-07-01

Trafikverket föreslår nedan viktning av uppgifter i delprov 1, se tabell 1. Viktningen av uppgifter inom respektive ämnesområde som Trafikverket Förarprov föreslår bygger på erfarenheter inom ämnesområdena samt synpunkter som inkommit och som omnämns i konsekvensutredningen.

Tabell 1. Trafikverket Förarprovs förslag på viktning av frågor delprov 1 jämfört med Transportstyrelsens förslag och dagens prov.

Ämnesområde	Dagens prov	Förslag TS	Förslag TrV
1. Navigering		12	10
2. Körekonomi	2	8	6
3. Miljö	4	10	5
4. Säkerhet	8	10	10
5. Bemötande	4	12	12
6. Sjukdomar och funktionsnedsättningar	5	10	8
7. Föraren	5	8	6
8. Fordonskännedom	7	10	8
	35	80	65
Testfrågor	5	8	5
Totalt antal uppgifter	40	88	70

Vårt förslag är alltså att det totala antalet frågor sänks från Transportstyrelsens förslag om 80 frågor till 65 frågor. Förslaget innebär trots minskningen att antalet frågor i de sju nuvarande ämnesområdena ökar med totalt 20 uppgifter.

Testfrågor

Antal testfrågor i ett kunskapsprov har ingen relation till antalet skarpa poänggivande frågor i provet. Antalet testfrågor bygger snarare på i vilken takt Trafikverket Förarprov kan producera nya frågor för att utveckla provet. Utprovningen och antal exponeringar en testfråga får kan dels styras systemmässigt men styrs främst av antal genomförda prov per provtyp. Det finns därför ingen anledning att ha fler testfrågor i delprov 1 för taxiförarlegitimation än de fem som finns i exempelvis körkortsbehörighet B där omsättningen av uppgifter är som störst.

Provtid

Provtiden om 120 minuter för delprov 1 är enligt Trafikverket Förarprov onödigt lång och motsvarar inte antal frågor som provet innehåller. Som tidigare nämnt bör antalet frågor i ett kortfrågeprov vara max 70. Av erfarenhet från kortfrågeprov med liknande innehåll, vet vi att provtagare som har den kunskap som eftersöks med god tid klarar detta på 50 minuter.

Att införa en provtid om 120 minuter innebär även en begränsning av tillgängliga tider att välja mellan för den enskilde provtagaren. Provpas på 120 minuter kan inte samköras med Trafikverket Förarprovs andra kortfrågeprov som främst är 50 minuter. Det resulterar i att särskilda provpass för delprov 1 kommer att behöva planeras.

Trafikverket
781 89 Borlänge
Besöksadress: Röda vägen 1

Texttelefon: 010-123 50 50
Telefon: 0771 - 921 921
trafikverket@trafikverket.se
www.trafikverket.se

Julia Andrén
Resultatenhet Förarprov
Verksamhetsutveckling och förvaltning
Ledningsstöd
010-123 80 55
julia.andren@trafikverket.se

Ärendenummer
TRV 2021/65276
Motpartens ärendenummer
TSF 2020-144

Dokumentdatum
2021-07-01

Om provet så som Trafikverket Förarprov föreslår istället innehåller 70 frågor kan provtiden vara 50 minuter även för delprov 1. Detta skulle leda till att logistiken fungerar bättre och att fler tider kan erbjudas till den enskilde provtagaren. Med samma provtider kan Trafikverket Förarprov mixa grupper och provpass oavsett provtyp. Provsalar kan därmed fyllas med provtagare som genomför helt olika prov, vilket betyder att fler tider blir tillgängliga.

Foto vid prov

Transportstyrelsen föreslår obligatorisk fotografering för provtagaren vid provtillfället för att stävja fusk genom att en annan person gör provet i provtagarens namn. Trafikverket Förarprov tycker att förslaget är mycket bra. När det gäller förnyelse föreslår Transportstyrelsen däremot att det ska vara valfritt för den enskilde att välja ett digitalt foto eller att lämna grundhandling. Trafikverket Förarprov är inte eniga med det förslaget utan anser att grundhandlingen helt ska tas bort för att säkerställa att alla, även vid förnyelse, måste komma till Trafikverket Förarprov för att fotografera sig. Risker är annars att taxiförarlegitimationen utfärdas till "fel" person, som kan ansöka om en ny legitimation där en grundhandling används. Fotot skulle i detta skede kunna bytas ut obemärkt.

Körprovet

Det framgår redan i nuvarande föreskrifter att prov i yrkeskompetens för taxiförarlegitimation ska göras på svenska. Trafikverket Förarprov anser att Transportstyrelsen ska göra samma förtydligande avseende genomförandet av körprovet för taxiförarlegitimation. En paragraf bör läggas till som framhåller att körprovet ska avläggas på svenska.

Ansökan om taxiförarlegitimation

I konsekvensutredningen framgår inte i vilken ordning ansökan om taxiförarlegitimation och prov ska genomföras. I dag skiljer sig ansökan om taxiförarlegitimation stort i tillvägagångssätt jämfört med exempelvis ansökan om körkortstillstånd. För att få ett körkort ska ett synintyg, hälsodeklaration och eventuellt läkarintyg först lämnas för att provtagaren ska kunna få ett körkortstillstånd. Prov får inte genomföras före körkortstillståndet är utfärdat.

När det gäller taxi är tillvägagångssättet i omvänd ordning. Provtagaren genomför då först samtliga prov och först när dessa är godkända ansöker provtagaren om taxiförarlegitimation. Inga krav avseende själva taxiförarlegitimationen gäller som hinder för prov.

Trafikverket Förarprov ser en risk med tillvägagångssättet då det innebär att vem som helst kan genomföra prov hos Trafikverket Förarprov. Detta öppnar upp för möjligheten för fusk genom att personer mot betalning genomföra prov med godkänt resultat för andra personer. Det gör också att personer som inte känner till kraven för taxiförarlegitimation riskerar att genomföra prov för att sedan bli nekade taxiförarlegitimationen.

Trafikverket Förarprov anser därför att hela eller delar av de krav som ställs för ansökan om taxiförarlegitimation också kan och bör ligga till grund för hinder för prov. Om Trafikverket Förarprov ska förebygga fusk vid prov så som konsekvensutredningen beskriver det, behöver vi minska alla möjligheter till fusk som vi i dag känner till.

Ärendenummer
TRV 2021/65276
Motpartens ärendenummer
TSF 2020-144

Dokumentdatum
2021-07-01

Föreskrifter om prov i yrkeskunnande för taxitrafik

Ordlistan

Nuvarande föreskrift innehåller en ”ordlista” med definitioner av vad *kunna tillämpa*, *kunna analysera* och så vidare betyder. Att listan nu enligt förslaget tas bort innebär ingen förändring i praktiken. Trafikverket Förarprov ser dock en potentiell konsekvens att provtagarna i större utsträckning kommer att vända sig till Trafikverket Förarprov med frågor om vad begreppen betyder.

Föredragande och sakgranskning

Beslut i detta ärende har fattats av avdelningschefen för Verksamhetsutveckling och förvaltning Ulrica Morin, Förarprov. Föredragande har varit verksamhetsutvecklare Julia Andrén, Förarprov.

Ulrica Morin
Avdelningschef Verksamhetsutveckling och förvaltning